

Bibliotekens webbmaterial för undervisning

*Texter, information,
bilder, videor.*

*Få idéer, kombinera
och använd fritt!*

De finländska biblioteken, museerna och arkiven har lagt ut information och fritt tillgängliga texter, bilder och videor på nätet. Du kan använda materialet till exempel för fenomenbaserad undervisning. På bibliotekens sidor hittar du stöd för att lära ut informationsökning och multilitteracitet. Biblioteken erbjuder till exempel verktyg med vilka eleverna kan utforska den egna miljön med hjälp av platsinformation. Du kan också använda bilder och texter från klassiker för att producera eget undervisningsmaterial.

I den här broschyren presenterar vi några källor. Fler källor hittar du på bibliotekens webbsidor, via **Biblioteken.fi** och i bibliotekens, museernas och arkivens gemensamma **Finna.fi**.

Stöd för informations-sökning och googling

Länkbiblioteket – Makupalat.fi/sv

– nätets innehåll ordnat enligt ämne. Länkarna är kontrollerade och det går att söka enligt ämne eller tema. Kan också användas till att hitta lämpliga sökord för vidare sökning på nätet.

Fråga bibliotekarien – Biblioteken.fi/fraga och Kysy.fi – Kysy.fi/sv

– svar på frågor om olika ämnen. Du kan söka bland svaren med sökord eller bläddra i ämnesordsregistret. Du kan själv ställa en fråga och få svaret till din e-post. Bibliotek inom olika branscher svarar på frågorna.

E-tidningar – Ekirjasto.kirjastot.fi/sv/elehdet

– biblioteken har tidningstjänster i vilka du kan söka efter artiklar med hjälp av sökord. Fråga det egna biblioteket, tjänsterna utvecklas hela tiden.

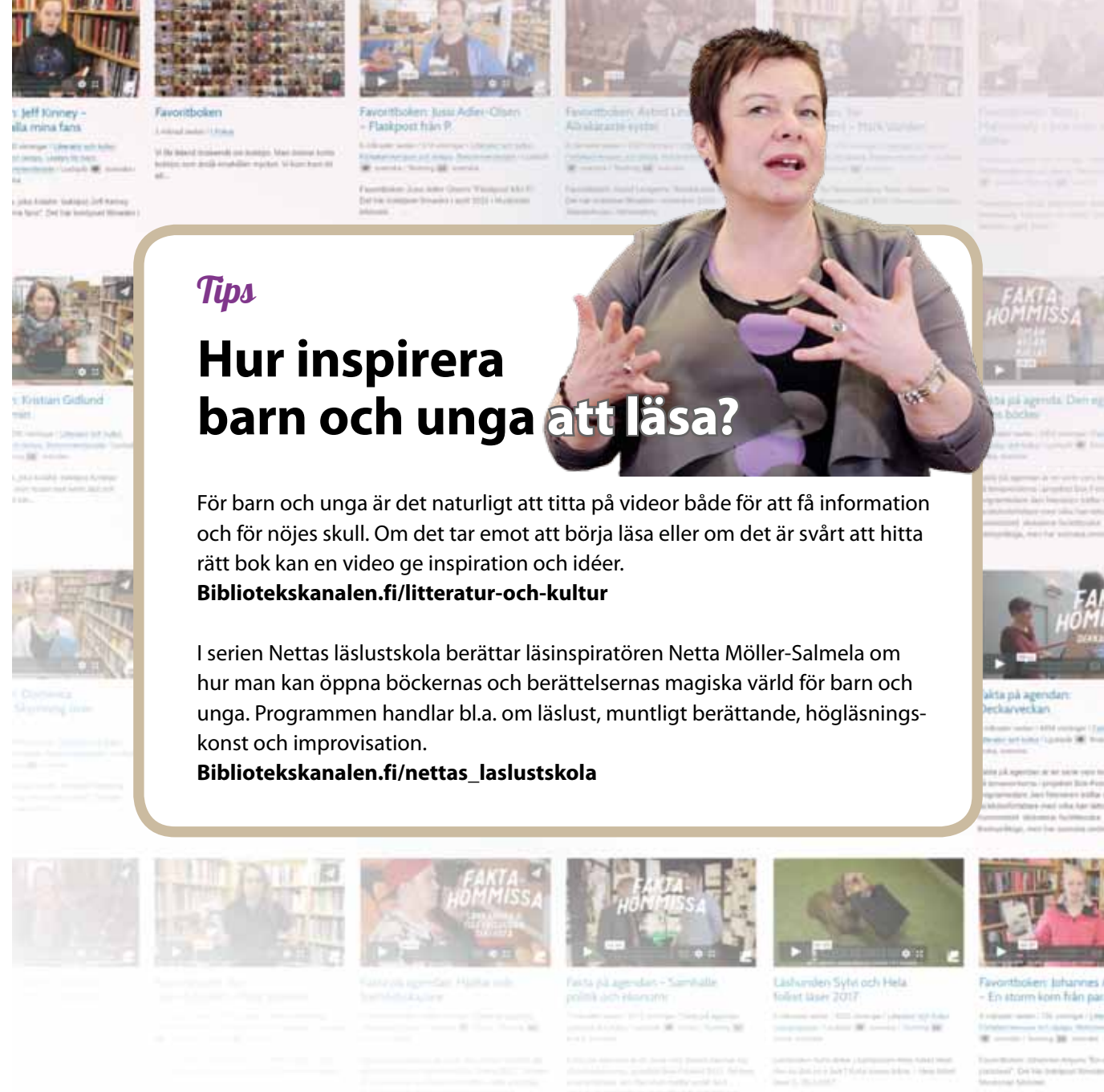
Litteratur, böcker och författarinformation

Boksampo.fi – information om verk och upphovsmän, genrer, aktuella artiklar, boktips, videor i samband med informationen om böckerna, samtida recensioner av äldre böcker, bokbloggar och mycket mer.

Boksampo.fi/sidospar – avdelning i Boksampo, som presenterar ungdomslitteratur. Med hjälp av bokhyllfunktionen kan man behändigt samla böcker under en webbadress som kan delas.

Bibliotekskanalen.fi – videor som får användas fritt, boktips, program om läsning, författarintervjuer, m.m.

Ebiblioteket – Ekirjasto.kirjastot.fi/sv – de allmänna bibliotekens e-böcker, också annat material som videor och webbplatser.

Tips

Hur inspirera barn och unga att läsa?

För barn och unga är det naturligt att titta på videor både för att få information och för nöjes skull. Om det tar emot att börja läsa eller om det är svårt att hitta rätt bok kan en video ge inspiration och idéer.

Bibliotekskanalen.fi/litteratur-och-kultur

I serien Nettas läslustskola berättar läsinspiratören Netta Möller-Salmela om hur man kan öppna böckernas och berättelsernas magiska värld för barn och unga. Programmen handlar bl.a. om läslust, muntligt berättande, högläsningskonst och improvisation.

Bibliotekskanalen.fi/nettas_laslustskola

Historia och information om platser

Finna.fi – de finländska arkivens, bibliotekens och museernas material i en samtidig sökning: bilder, verk, dokument, information om materialets placering m.m. En del av texterna och bilderna får användas fritt.

Digi.nationalbiblioteket.fi – digitaliserat finländskt historiskt material, bl.a. dagstidningar, kartor och musik från äldre skivor.

Digi.kirjastot.fi – material som har digitaliserats av de allmänna biblioteken, också e-böcker som kan användas fritt.

Det egna bibliotekets historierelaterade material och webbplatser – kolla på bibliotekets webbsidor eller fråga.

Tips Mobil orientering i historien

Skicka ut eleverna för att leta efter historiska bilder från olika platser med sina mobiltelefoner. Sökningen fungerar med hjälp av den platsinformation som apparaten skickar. Bäst fungerar sökningen utomhus med mobila apparater. Ge eleverna adressen <https://finna.fi/search/street>.

I arkivens, bibliotekens och museernas Finna.fi kan eleverna söka olika typer av material som har anknytning till platserna, allt från tidningsartiklar till konstverk.

Multilitteracitet med hjälp av bilder och ålderdomligt språk

Finna.fi – gör en sökning enligt ämne eller plats – begränsa sökningen med "Tillgänglig på nätet" och "Dokument". En del av texterna får användas fritt.

Boksampo.fi – de samtida recensionerna som finns i samband med en del av böckerna åskådliggör vilka betydelser man lagt i böckerna då de kom ut.

Digi.nationalbiblioteket.fi – gamla tidningar och tidskrifter, kartor, annonser och annat digitaliserat tryckt material. Hur har annonseringen ändrats, hurudant språk användes på 1800-talet? Det går att söka artiklar med hjälp av sökord.

Doria.fi – böcker, kartor, bilder, musik och småtryck med en samtidig sökning.

Boksampo.fi Sök på bild

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Tips

Analys av bilder och skriftspråk

Vad kan en pärmbild berätta om en boks innehåll? Vem tilltals av bilden? Ta hjälp av Boksamos pärmbilds-sökning! Sök t.ex. med sökordet "kvinnor" så får du som resultat pärmbilder med kvinnor. Vilka av de här böckerna är riktade till män och vilka till kvinnor? Vilka är romantiska och vilka spännande? Låt eleverna hitta på en intrig till någon av pärmbilderna eller låt dem välja pärmbilder till sina egna berättelser.

Digitala källor för språkinläring

Kirjastot.fi – ingång till finskspråkiga biblioteksresurser.

Kirjasampo.fi – information om litteratur på finska. I **Sivupiiri**, som är en del av Kirjasampo, finns tips och information om finskspråkiga barn- och ungdomsböcker.

Makupalat.fi – nätets innehåll ordnat enligt ämne. Länkarna är kontrollerade och det går att söka enligt ämne eller tema. Länkarna har ämnesord som ökar ordförrådet och kan användas för vidare sökning.

Kysy Kirjastonhoitajalta och Kysy.fi – över 100 000 svar på frågor om olika ämnen. Du kan söka bland svaren med sökord eller bläddra i ämnesordsregistret. Du kan själv ställa en fråga och få svaret till din e-post. Bibliotek inom olika branscher svarar på frågorna.

Kirjastokaista.fi – videoprogram på finska, svenska och engelska. Finskspråkiga

författarintervjuer och andra bokprogram. Författarna hittar du i en alfabetisk lista.

E-tidningstjänster – många bibliotek erbjuder e-tidningstjänster som ger tillgång till tusentals tidningar och tidskrifter på olika språk från olika länder.

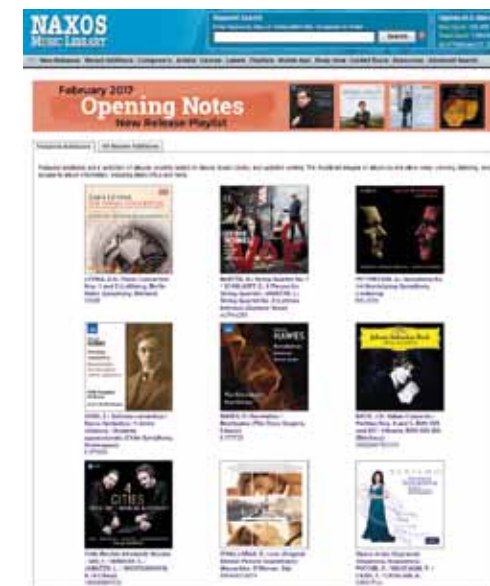

Musikens internationella språk

Fono.fi – Fono.fi/?culture=sv – Yles diskografi. I tjänsten kan du söka enligt artist/kompositör, låt eller ämne. Om du har installerat en Spotify-applikation kan du lyssna på en del av låtarna.

Naxos Music Library – många bibliotek erbjuder möjlighet att lyssna till klassisk musik via tjänsten Naxos Music Library. Förutom klassisk musik erbjuder tjänsten en del folkmusik, samt äldre blues- och jazzmusik.

Biblioteken.fi

Via adressen Biblioteken.fi kommer du till bibliotekens fritt tillgängliga material. På sidan finns också information om mediefostran och spelfostran och den är en ingång till alla de finländska bibliotekens webbplatser.

Vill du ha fler tips för din undervisning? Kontakta oss, vi hjälper dig gärna vidare. Biblioteken har mer att erbjuda än vad du kan ana!

Biblioteken.fi:s tjänster finansieras av undervisnings- och kulturministeriet

Biblioteken.fi
redaktionen@biblioteken.fi

